

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ¹⁾

z dnia 12 listopada 2002 r.

w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień specjalistycznych organizacji ratowniczych, warunków ich wykonywania przez inne organizacje ratownicze oraz rodzaju i wysokości świadczeń przysługujących ratownikom górskim i wodnym w związku z udziałem w akcji ratowniczej.

(Dz. U. Nr 193, poz. 1624)

Na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 81, póź. 889 i Nr 102, póź. 1115 oraz z 2002 r. Nr 4, póź. 31 i Nr 25, póź. 253, Nr 74, póź. 676 i Nr 93, póź. 820) zarządza się, co następuje:

§1.

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień specjalistycznych organizacji ratowniczych, warunki ich wykonywania przez inne organizacje ratownicze oraz rodzaj i wysokość świadczeń przysługujących w związku z udziałem w akcji ratowniczej.

§2.

Specjalistycznymi organizacjami ratowniczymi są:

1. Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe jako stowarzyszenie kultury fizycznej o zasięgu ogólnokrajowym, zwane dalej "GOPR";
2. Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, w zakresie ratownictwa górskiego na obszarze Tatr i pasma Gubałowsko - Spiskiego, zwane dalej "TOPR";
3. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe jako stowarzyszenie kultury fizycznej o zasięgu ogólnokrajowym, zwane dalej "WOPR".

§3.

1. Organizacje specjalistyczne są obowiązane i uprawnione do:
 1. organizowania pomocy oraz ratowania osób, w tym udzielania pomocy przedmedycznej;
 2. organizowania oraz przeprowadzania szkolenia służby ratowniczej;
 3. ustalania programów kursów i szkoleń specjalistycznych z zakresu ratownictwa;
 4. nadawania stopni ratowniczych oraz określania uprawnień do prowadzenia działań ratowniczych, w zależności od posiadanych kwalifikacji;
 5. programowania i prowadzenia profilaktycznej działalności w zakresie bezpieczeństwa osób;
 6. stwierdzania zagrożeń bezpieczeństwa osób, na swoim terenie działania.

2. Organizacje specjalistyczne oraz ich upoważnieni przedstawiciele mają ponadto prawo występowania do:
 1. kierowników obiektów i urzędzeń wypoczynkowych, sportowych, rekreacyjnych i turystycznych oraz do organizatorów imprez w dziedzinie kultury fizycznej, rekreacji i sportu z pisemnym lub ustnym wnioskiem o usunięcie stwierdzonych zagrożeń, o których mowa w ust. 1 pkt 6, lub o wstrzymanie eksploatacji; wniosek przedstawiony ustnie potwierdza się na piśmie w terminie 3 dni od jego zgłoszenia;
 2. organów administracji samorządowej oraz, stosownie do właściwości, do dyrektora parku narodowego o nakazanie usunięcia zagrożeń, jak również o wstrzymanie eksploatacji albo zamknięcie obiektów lub urzędzeń, jak też określonych obszarów.

§4.

1. GOPR i TOPR są ponadto obowiązane i uprawnione do:

1. nadawania stopni instruktorskich; kontroli przestrzegania przez osoby przebywające w górach warunków bezpieczeństwa:
 2. ogłaszania stopni zagrożenia lawinowego oraz innych stanów zagrożeń na swoim terenie działania;
 3. prowadzenia działalności informacyjnej oraz instruktażowej w zakresie bezpieczeństwa w górach na swoim terenie działania.
2. GOPR i TOPR oraz ich upoważnieni przedstawiciele są uprawnieni również do występowania do organów samorządu terytorialnego o zamknięcie obszaru powietrznego do uprawiania sportów lotniczych w wypadkach stanowiących zagrożenie dla osób, funkcjonowania urządzeń i prowadzonych tam akcji ratunkowych i szkoleń.
 3. W wyjątkowych wypadkach stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia osób, GOPR lub TOPR może zażądać od organizatorów i kierowników, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt I, zaniechania imprezy, zaniechania wyjścia w góry bądź zamknięcia obiektu lub urządzenia.
 4. Kierownik jednostki GOPR lub TOPR, na której terenie działania dokonano czynności określonej w ust. 3, z czynności tej sporządza protokół.
 5. Protokół, o którym mowa w ust. 4, wraz z uzasadnieniem jest przedstawiany bezzwłocznie właściwemu organowi administracji samorządowej oraz organizatorom imprez i kierownikom, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt. I.

§5.

1. Ratownikom górskim biorącym udział w działaniach ratowniczych przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości diety z tytułu podróży służbowych pracowników na terenie kraju za każdą rozpoczętą godzinę działań.
2. W przypadku działań ratowniczych, o których mowa w ust. I, trwających ponad 8 godzin ratownikom górskim przysługuje ponadto wyżywienie.
3. Ratownikom wodnym biorącym udział w działaniach ratowniczych przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości połowy diety z tytułu podróży służbowych pracowników na terenie kraju za każdą rozpoczętą godzinę działań.

§6.

1. Inne niż GOPR, TOPR lub WOPR organizacje ratownicze mogą wykonywać obowiązki i uprawnienia tych organizacji za zgodą ministra właściwego do spraw wewnętrznych, jeżeli:
 1. obszar, na którym ma być prowadzona działalność ratownicza, nie jest wystarczająco zabezpieczony przez stowarzyszenia wymienione w § 2 albo stowarzyszenia te nie są w stanie go zabezpieczyć;
 2. posiadają kadrę ratowników z uprawnieniami specjalistycznymi zweryfikowanymi przez organizacje wymienione w § 2.
 3. posiadają siedzibę, własny sprzęt specjalistyczny, środki transportu i łączności;
 4. wskażą źródła finansowania planowanej działalności;
 5. przedstawią opinię co do celowości wykonywania obowiązków i uprawnień właściwego wojewody i organu administracji samorządowej, a w przypadku prowadzenia działalności na obszarze parku narodowego - ponadto opinię dyrektora parku.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wyrazić w drodze decyzji zgodę na wykonywanie obowiązków i uprawnień ratowniczych przez inną niż GOPR, TOPR lub WOPR organizację ratowniczą - na wniosek tej organizacji - po zasięgnięciu opinii właściwej specjalistycznej organizacji ratowniczej.

§7.

Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień specjalistycznych organizacji ratowniczych oraz wysokości świadczeń przysługujących ratownikom górskim i wodnym (Dz. U. Nr 47, póź.303).

§8.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

w porozumieniu
MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ
i SPORTU

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania -Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz.U. Nr 35, póź. 325).

UZASADNIENIE

Konieczność wydania projektowanego rozporządzenia wynika z nowelizacji art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej, dokonanej ustawą z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 25, póź.253).

Ustawą tą przekazano do kompetencji ministra właściwego do spraw wewnętrznych nadzór nad ratownictwem górskim i wodnym. W konsekwencji dotychczasowe kompetencje w ww. zakresie Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu - skądinąd już zlikwidowanego - powinny przejść do właściwości Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ponadto zmianie uległ organ zobowiązany do wydania samego rozporządzenia z Rady Ministrów na ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Treść uregulowań zawartych w przedmiotowym rozporządzeniu nie różni się istotnie od przepisów zawartych w rozporządzeniu z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień specjalistycznych organizacji ratowniczych oraz wysokości świadczeń przysługujących ratownikom górskim i wodnym (Dz. U. Nr 47, póź. 303).

Zmiana dotyczy głównie organu właściwego do wyrażania zgody na wykonywanie obowiązków i uprawnień GOPR, TOPR i WOPR przez inne organizacje ratownicze.

Zainteresowane organizacje ratownicze, które będą chciały wykonywać obowiązki i uprawnienia GOPR, TOPR lub WOPR, będą zobowiązane złożyć wniosek do ministra właściwego do spraw wewnętrznych - który wymaga zaopiniowania przez właściwą specjalistyczną organizację ratowniczą - i dopiero wówczas będą mogły uzyskać w drodze decyzji zgodę, o ile oczywiście spełnią warunki, o których mowa w § 6.

W projekcie utrzymano dotychczasowe zróżnicowanie wysokości diet przysługujących ratownikom w związku z udziałem w działaniach ratowniczych. Przyznanie ratownikom górskim diety w pełnej wysokości zdaje się uzasadniać wyższy niż w przypadku ratowników wodnych stopień niebezpieczeństwa wypraw ratunkowych związany ze specyfiką ukształtowania terenu, na którym ratownicy górcy działają, jak również prawdopodobieństwo wystąpienia nagłych i niespodziewanych zdarzeń utrudniających prowadzenie akcji ratunkowej (lawiny, załamania pogody).

Zmniejszeniu uległa również liczba godzin z 16 do 8, po upływie których przysługuje ratownikom górskim dodatkowe wyżywienie. Zapis powyższy ma na celu harmonizację przepisów w dziedzinie akcji ratowniczych i jest analogiczny do uregulowania zawartego w § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 1997 r. w sprawie długotrwałych akcji ratowniczych, szczegółowych norm, zasad i warunków otrzymywania wyżywienia w czasie tych akcji oraz ćwiczeń lub szkolenia przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej lub inne osoby biorące w nich udział, a także przypadków, w których wypłaca się równoważnik pieniężny w zamian za przysługujące wyżywienie, sposobu ustalania jego wysokości oraz szczegółowych zasad wypłacania (Dz. U. Nr 60, póź. 1098).

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy sytuację i rozwój regionalny oraz konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej